

СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ STRATEGIC GUIDELINES OF UKRAINE'S INNOVATION POLICY

Володимир ХАУСТОВ,
кандидат технічних наук,
вчений секретар,
Державна установа «Інститут економіки
та прогнозування» НАН України, Київ

Volodymyr KHAUSTOV,
PhD in Technics,
Scientific Secretary,
State Institution «Institute for Economics
and Forecasting of NAS of Ukraine», Kyiv

Ефективність економічної політики будь-якої країни визначається динамічним розвитком національної інноваційної системи. У свою чергу динамічний розвиток національної інноваційної системи неможливий без розроблення стратегій та програм її реалізації.

Новітню хвилю розроблення стратегій та програм інноваційного розвитку розвинутих країн пов'язують із необхідністю подолання наслідків останньої глобальної фінансово-економічної кризи. Відомо, що деякі країни та групи країн змогли адаптуватися до нових, більш жорстких умов інноваційного розвитку, тоді як інші – не змогли подолати труднощі і бар'єри на шляху реалізації інноваційної політики. Унаслідок цього розрив між інноваційно-активними та інноваційно-пасивними країнами знову збільшився.

Проблемами стратегій та політики інноваційного розвитку опікуються провідні вітчизняні й зарубіжні вчені, міжнародні організації та науково-дослідні установи. Аналізу й проблемам інноваційного розвитку присвячено спеціальні доповіді Всесвітнього економічного форуму, Всесвітньої організації інтелектуальної власності, Світового банку, Організації економічного співробітництва й розвитку, Єврокомісії та ін. Проте, незважаючи на значну кількість публікацій, питання розроблення та практичної реалізації інноваційної стратегії розвитку економіки України в умовах посткризового реформування постало надзвичайно гостро.

Метою дослідження є аналіз досвіду вдосконалення стратегій та інноваційної політики провідних країн світу та напрями його використання при формуванні національної стратегії інноваційного розвитку України й реалізації структурно-інституційних реформ.

За результатами дослідження встановлено, що проблеми інноваційного розвитку України постають у бездіяльності владних структур щодо впровадження напрацювань і рекомендацій вітчизняних вчених. Так, ще в жовтні 2002 року на засіданні круглого столу «Безпека економічних трансформацій» в аналітичній доповіді було зазначено, що «попередні роки економічних реформ не створили необхідних умов для примноження та зміцнення інтелектуального потенціалу українського суспільства, інноваційного розвитку економіки, освоєння нових високих технологій, подолання структурних деформацій, успадкованих від адміністративно-командної системи ... Нині йдеться вже не про доцільність чи можливість створення системи підтримки технологічних змін, а про концептуальні основи, критерії, інструменти й механізми економічної політики, яка в рамках нинішніх фінансових, структурних та інституційних обмежень була б спроможною забезпечити зростання інвестицій у технологічні зміни та належну мотивацію інноваційного підприємництва» [1]. Слід констатувати, що справдилося висловлене

авторами доповіді застереження: «... Реальною залишається загроза перетворення поняття «перехід до інноваційної моделі розвитку» на формальне гасло, відірване від перебігу реального економічного життя країни».

Формальність гасла визначається насамперед бездіяльністю влади щодо завершення обговорення та прийняття рішення щодо затвердження Стратегії інноваційного розвитку України на 2010–2020 роки в умовах глобалізаційних викликів [2], проект якої обговорено на парламентських слуханнях ще 17 червня 2009 року у Верховній Раді України. Не втратила своєї актуальності теза «Безперервна трансформація органів державного управління науково-технічною та інноваційною діяльністю, відсутність внаслідок цього вираженої і довгострокової політики, які мали місце за останні півтора десяти років в Україні, й спричинили погіршення стану інноваційної сфери та інноваційної культури суспільства» [2].

Наприкінці минулого століття уряди майже всіх західноєвропейських країн прийняли програми стимулювання інноваційної діяльності. Провідне місце у реалізації цих програм посіли інституційні зміни. Зокрема, відбулося утворення нових адміністративних структур, зміною функцій міністерств або створення нових міністерств, що займаються питаннями інноваційної політики. Внесені також зміни в механізм координації – створено нові координуючі органи (інноваційні ради) або в компетенцію вже існуючих наукових рад включені питання інноваційної діяльності. Крім того, інновації визнано життєво важливим фактором економічного розвитку, розпочато проведення широкої кампанії з проблем нововведень, активізації діалогу між науковим співтовариством, промисловістю й громадськістю. Визначено стратегічні напрями досліджень та інновацій, які є необхідними для підвищення конкурентоспроможності країн.

Ще у 2007 році лідери країн ОЕСР на засіданні Ради міністрів визнали за необхідне розробити інноваційну стратегію ОЕСР як джерела стабільного зростання, підвищення продуктивності розвитку, забезпечення нових робочих місць, а також складової механізмів протистояння глобальним викликам [3]. ОЕСР підкреслює важливість поступового досягнення самопідтримуваного економічного зростання на основі структурних реформ. Серед ключових напрямів і принципів подальшої роботи ОЕСР щодо забезпечення економічного зростання й проведення структурних реформ слід виділити заохочення й стимулювання нових джерел економічного зростання й створення нових робочих місць. Для стимулювання інновацій і створення економічних умов, сприятливих для екологічно-орієнтованого зростання, Інтегрована стратегія має поєднувати політичні заходи у сфері підтримки зайнятості, розвитку товарних і фінансових ринків, підтримки інновацій (у тому числі

Визначено основні положення стратегії інноваційного розвитку розвинених країн. Обґрунтовано загальну необхідність імплементації в Україні положень нової європейської стратегії економічного розвитку «Європа 2020: стратегія розумного, стійкого й всеосяжного зростання», а також участі вітчизняних вчених у рамковій програмі щодо наукових досліджень та інновацій «Обрії 2020».

The main regulations of innovation-based strategies development in the industrial countries are determined. The article justifies the urgent need to implement in Ukraine the regulations of the new European economic development strategy "Europe 2020: A strategy for smart, sustainable and inclusive growth", as well as participation of Ukrainian scientists in the framework program of scientific achievements and innovations «Horizon 2020».

збільшення інвестицій у початкову освіту, навчання протягом всього життя, нематеріальні активи, такі як НДДКР, патенти, ліцензії тощо) [4].

Зазначена Інноваційна стратегія тісно пов'язана з Антикризовою стратегією ОЕСР, Стратегією зеленого (екологічно орієнтованого) зростання, Оновленою стратегією зайнятості, Інноваційною стратегією для освіти й професійної підготовки тощо [5]. Зокрема, Стратегія зеленого зростання була розроблена на базі Інноваційної стратегії і є продовженням Декларації про «зелене зростання». У рамках даної стратегії ОЕСР проголосила про намір сприяти досягненню в країнах економічного підйому на принципах екологічної й соціальної стабільності. Пріоритетна увага приділяється в даному контексті реформам у галузі освіти, оскільки створення нового типу економіки, нових робочих місць вимагає зміни традиційних установок і поведінки людей, формування в них нових цінностей, нових навичок і компетенцій.

Попри відсутність типової інноваційної стратегії, особливості та розмаїття інноваційних систем, промислово розвинуті країни мають необхідні умови для більш інтенсивного використання інновацій: розвинену інфраструктуру (дороги, порти, телекомунікації, системи освіти, охорони здоров'я та соціального забезпечення), розвинену державно-правову структуру, активний приватний сектор, що створює об'єкти інтелектуальної власності. До глобальних викликів, на які повинні бути спрямовані інновації, відносяться: кліматичні зміни, раціональне використання енергетичних ресурсів, забезпечення продовольством і водопостачання, а також здоров'я населення.

У травні 2012 року на міністерській зустрічі Ради ОЕСР визначено основні орієнтири діяльності організації: структурність, соціальну орієнтацію, екологію та інституціональність [4]. На особливу увагу заслуговують питання, які можна розглядати як стратегічні завдання ОЕСР:

1. Розвиток і реалізація цілей Стратегії зеленого зростання в напрямі розвитку політики, здатної вирішувати питання, пов'язані з наростаючою нестачею ресурсів, втратою екології й стимулюванням появи нових ресурсоефективних технологій.
2. Підтримка країн у формуванні й розвитку економіки знань.
3. Допомога в подоланні соціальної й економічної кризи.
4. Реалізація цілей Стратегії розвитку та Інноваційної стратегії.
5. Отримання загальної вигоди з трудової міграції.
6. Лібералізація торгівлі.
7. Боротьба з корупцією й хабарництвом.

Зелене зростання означає використання методів та інструментів стимулювання економічного зростання й розвитку, забезпечуючи при цьому те, щоб природні активи продовжували надавати ресурси й екологічні послуги, від яких залежить добробут нації. Зелене зростання повинно слугувати каталізатором інвестицій та інновацій, які ляжуть в основу стійкого зростання й приведуть до виникнення нових економічних можливостей [6].

В останні роки і Європейський Союз здійснив низку інституційних заходів щодо трансформації інноваційної політики. Зокрема, в березні 2010 року схвалено нову європейську стратегію економічного розвитку на найближчі 10 років – «Європа 2020: стратегія розумного, стійкого й всеосяжного зростання» [7]. Серед основних завдань: підвищення трудової зайнятості населення, розвиток інновацій, поліпшення якості освіти, соціальна інтеграція й вирішення проблем, пов'язаних зі зміною клімату та нестачею енергетичних та інших ресурсів.

Стратегія визначає європейську соціально-економічну концепцію XXI століття та три основних фактори зміцнення економіки:

- розумне зростання: розвиток економіки, що базується на знаннях та інноваціях;
- стійке зростання: створення економіки, що базується на доцільному використанні ресурсів, екології та конкуренції;

□ всеосяжне зростання: сприяння підвищенню рівня зайнятості населення, досягнення соціальної й територіальної згоди.

Європейська комісія запропонувала державам-членам імплементувати основні положення стратегії «Європа 2020» в національні стратегії.

На особливу увагу заслуговують положення, що стосуються Інноваційного союзу (Innovation Union) – формування науково-технічної та інноваційної політики, здатної реагувати на виклики сучасності. Передбачається поліпшення умов і можливостей фінансування досліджень та інновацій, гарантії, що інноваційні ідеї будуть використані в товарах і послугах задля сприяння економічному зростанню й створенню нових робочих місць. Крім того, передбачається подолання несприятливих умов, що заважають приватному сектору інвестувати в дослідження, розробки й інновації (R&D) задля уникнення фрагментації зусиль шляхом створення реально діючого Європейського дослідницького простору (ЄДП), сконцентрованого на інноваціях. У процес інноваційного розвитку мають бути залучені всі верстви суспільства та всі регіони. Весь ланцюжок R&D та інновацій має бути більш погоджений і стабілізований, починаючи від зародження первісної наукової ідеї до виходу продукції на ринок [7; 8].

На початку 2011 року Європейською комісією був поширений для обговорення й консультацій із громадськістю (в тому числі з третіх країн) проект «Від викликів до можливостей: на шляху до загального стратегічного бачення фінансування досліджень та інновацій у ЄС», у якому визначені основні пріоритети й перспективи підтримки досліджень і розробок та інновацій ЄС. 30 листопада 2011 року затверджено рамкову програму щодо наукових досліджень та інновацій «Обрій 2020» [9; 10]. Реалізація цієї програми розпочалася з 1 січня 2014 року. У ній об'єднані рамкові програми ЄС щодо наукових досліджень і розробок, конкурентоспроможності та інновацій, а також функціонування Європейського інституту інновацій та технологій. Серед пріоритетів – високоефективні технології: еко-, нано-, біо- та інфо-. Основні складові: кадровий потенціал, дослідницькі програми й інфраструктури, спільне використання знань і міжнародна науково-технічна кооперація. Передбачається усунення бар'єрів співробітництва:

- 1) між країнами за допомогою утворення багатонаціональних консорціумів із залученням дослідників із всіх країн світу;
- 2) між різними типами організацій – університетами, науковими центрами, комерційними й приватними підприємствами, у тому числі малими й середніми та великими компаніями;
- 3) між різними дослідницькими дисциплінами;
- 4) національними фінансовими фондами.

Усе це сприятиме розвитку циркуляції вчених, інформації, знань та технологій. Для підтримки менш розвинутих економік і регіонів Європи близько 86 млрд. євро буде надано фондами європейської програми вирівнювання (Cohesion policy) або близько 25% всіх коштів структурних фондів (European Structural Funds).

Основними пріоритетами «Обрію 2020» є:

- 1) генерування передових знань для зміцнення позицій Євросоюзу серед провідних наукових держав світу;
- 2) досягнення індустріального лідерства та підтримка бізнесу в інноваціях;
- 3) вирішення соціальних проблем у відповідь на виклики сучасності за допомогою виконання всіх стадій інноваційного ланцюжка – від одержання результатів досліджень до їхньої комерціалізації й виходу на ринок.

Завершуючи огляд сучасних стратегій інноваційного розвитку розвинутих країн, слід зазначити, що в Україні є лише поодинокі публікації з цих питань [11], практично відсутнє інформаційне супроводження участі українських вчених у значених програмах.

Попри це варто наголосити, що Україна ще не втратила потенціал інноваційності.

Об'єктивним індикатором успішності інноваційної політики країн світу є Глобальний індекс інновацій (Global Innovation Index), який публікується щорічно з 2007 року як головний інструмент для оцінки стану інновацій в усьому світі. Останній GII-2013 опублікований у липні 2013 року Всесвітньою організацією інтелектуальної власності (спеціалізованою установою системи Організації Об'єднаних Націй) у співавторстві з Корнельським університетом і бізнес-школою INSEAD [12].

Основна мета звіту GII – скласти рейтинг світових економічних систем із погляду потенціалу для інноваційної діяльності та її результатів з урахуванням того, що інновації відіграють головну роль як рушійна сила економічного зростання й процвітання, а також необхідності одержання горизонтального зрізу системи інновацій у розвинених країнах і країнах з економікою, що формується. Усього за шість років звіт GII вийшов на перше місце серед всіх інших оглядів інноваційної діяльності й став неocenним контролним показником, що сприяє діалогу між приватним і державним секторами, за допомогою якого директивні органи, керівники підприємств та інші зацікавлені особи можуть відслідковувати прогрес інновацій на постійній основі.

GII дозволяє на постійній основі проводити оцінку факторів, що впливають на інноваційну діяльність, зокрема, він містить: □ огляди по 142 країнах, включаючи дані, місця в рейтингу, сильні й слабкі сторони, розраховані на основі 84 показників;

□ 84 таблиці з даними, отриманими з понад 30 міжнародних державних і приватних джерел, при цьому інформація в 60 таблицях базується на достовірних даних, в 19 – на комплексних показниках, у п'яти – на результатах опитувань.

□ транспарентну й відтворену методику підрахунку, включаючи 90-процентний «інтервал довіри» кожному рейтингу (GII, субіндекси витрат і результатів), а також аналіз факторів, що впливають на зміни місць у рейтингу.

GII 2013 розраховується як середнє із двох субіндексів. Субіндекс інноваційних витрат (Input Sub-index) будується на даних національних економік, які відображають широкий спектр інноваційної діяльності:

- 1) інституції;
- 2) людський капітал і дослідження;
- 3) інфраструктура;
- 4) розвиненість ринку;
- 5) розвиненість бізнесу.

Другий субіндекс (Output Sub-index) відображає фактичні результати інновацій:

- 6) вихід (результативність) знань і технологій;
- 7) вихід творчого потенціалу.

Коефіцієнт ефективності інновацій визначається як відношення вихідного субіндекса витрат до субіндекса результатів.

Як зазначають автори останнього дослідження, незважаючи на економічну кризу, інноваційна діяльність продовжує розвиватися. У більшості країн видатки на науково-дослідні й дослідно-конструкторські роботи перевищили показники 2008 року, успішні місцеві центри процвітають. Група країн, що динамічно розвиваються, з низьким і середнім рівнем доходу, у тому числі Китай, Коста-Ріка, Індія й Сенегал, випередили своїх партнерів у групі, однак не потрапили в число лідерів GII-2013.

Результати GII дають уявлення про глобальний характер сьогоднішніх інновацій. Серед 25 країн з найкращими показниками згідно із GII зустрічаються держави з усього світу: Північної Америки, Європи, Азії, Океанії та з Близького Сходу. І хоча домінуючими в списку залишаються країни з високим рівнем доходів, кілька нових гравців поліпшили свої показники в тому, що стосується інноваційного потенціалу й результатів

діяльності. У середньому країни з високим рівнем доходів набагато випереджають країни, що розвиваються, за всіма без винятку показниками: розрив у сфері інновацій зберігається.

Згідно з GII-2013 країни з найкращими показниками рівня розвитку інновацій демонструють дивну стабільність. Якщо глянути на 10 або 25 провідних країн за рівнем розвитку інновацій, то рейтинги GII показують, що окремі держави змінюють свої місця в рамках відповідних груп, але при цьому жодна з них не залишила своєї групи у 2013 році. Це можна пояснити, серед іншого, тим, що успішна інноваційна діяльність призводить до появи свого роду замкнутого кола: при досягненні певного критичного рівня інвестиції залучають інвестиції, таланти залучають таланти, а інновації породжують інновації.

Серед позитивних ознак, відзначених у GII-2013, виділяють той факт, що 18 держав з економікою, що формується, випереджають за показниками інші аналогічні за рівнем доходів країни: Республіка Молдова, Китай, Індія, Уганда, Вірменія, В'єтнам, Малайзія, Йорданія, Монголія, Мали, Кенія, Сенегал, Угорщина, Грузія, Чорногорія, Коста-Ріка, Таджикистан і Латвія (країни зазначені відповідно до темпів випередження). Всі вони демонструють підвищення рівня інноваційної діяльності в порівнянні зі своїми партнерами. Хоча прогрес і нерівномірний, однак він є результатом зусиль щодо розробки ефективного комплексу заходів у всіх важливих сферах: інститути, формування навичок, інфраструктура, інтеграція з глобальними ринками і взаємодія з діловими колами. У цілому зі всіх регіонів найбільш значимі поліпшення показників у рейтингу GII продемонструвала Латинська Америка, причому лідируюче положення в регіоні займає Коста-Ріка.

У декількох аналітичних главах видання GII за 2013 рік розглядається питання про використання «місцевих особливостей» для розвитку інноваційної діяльності в різних кутках світу. Одна з основних ідей полягає в тому, що занадто часто стратегії розвитку інновацій ґрунтуються на спробах скопіювати успішні проекти, які реалізовані раніше в інших місцях. Як приклад наведено Кремнієву долину в Каліфорнії. Однак для сприяння розвитку місцевих інновацій необхідні стратегії, що базуються на глибоко вкорінених порівняльних перевагах даної місцевості, її історії й культурі. Крім цього, у них повинен ураховуватися глобальний підхід, що допоможе забезпечити вихід на міжнародні ринки й залучити таланти з-за кордону.

У відношенні науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт (НДДКР) у GII-2013 виражений помірний оптимізм: незважаючи на несприятливу ситуацію й жорсткість бюджетної політики, видатки на НДДКР зросли в порівнянні з 2010 роком. Так, видатки на НДДКР першої тисячі провідних компаній з найкращими показниками, що здійснюють інвестиції в НДДКР, збільшилися на 9-10% у 2010 і 2011 роках. Ця тенденція зберігалась і у 2012 році.

Таблиця. Країни-лідери за показниками GII у групі з доходами нижче за середній рівень

Місце в групі	GII (ранг)	Субіндекс витрат (ранг)	Субіндекс результатів (ранг)	Ефективність інновацій (ранг)
1	Молдова (45)	Монголія (49)	Молдова (28)	Молдова (2)
2	Вірменія (59)	Грузія (62)	Індія (42)	Свазіленд (5)
3	Індія (66)	Вірменія (71)	Вірменія (47)	Індонезія (6)
4	Україна (71)	Фіджі (72)	В'єтнам (54)	Нігерія (7)
5	Монголія (72)	Молдова (76)	Гайана (55)	Індія (11)
6	Грузія (73)	Албанія (77)	Україна (58)	Шрі-Ланка (13)
7	В'єтнам (76)	Україна (83)	Індонезія (62)	Гайана (15)
8	Гайана (78)	Кабо Верде (84)	Свазіленд (74)	Пакистан (16)
9	Індонезія (85)	Лесото (86)	Шрі-Ланка (76)	В'єтнам (17)
10	Гватемала (87)	Індія (87)	Філіппіни (77)	Сенегал (18)

Джерело: [12] Table 4: Ten best-ranked economies by income group (rank). The Global Innovation Index 2013. Stronger Innovation Linkages for Global Growth [Electronic Resource] / INSEAD and WIPO 2013. – 417 p. – Mode of access: URL <http://www.globalinnovationindex.org>.

Масштаби НДДКР у країнах з ринковою економікою, що формується, розширювалися швидше, ніж у країнах з високим рівнем доходів. У останні п'ять років найбільш помітні прояви цієї тенденції можна було спостерігати в Китаї, Аргентині, Бразилії, Польщі, Індії, Росії, Туреччині й Південній Африці. Країни з ринковою економікою, що формується, особливо Китай, також з більшим відривом лідирують за числом поданих заявок на патенти.

Збільшення інвестицій у НДДКР і числа поданих заявок на одержання патентів на об'єкти інтелектуальної власності свідчить про зростаючий інтерес до інноваційної діяльності. У контексті глобальної економіки не важливо, де здійснюється інноваційна діяльність – вона однаково може бути джерелом перетворень і створювати нові можливості в глобальному масштабі.

Україна посіла 71-е місце в рейтингу GII-2013 і є одним із лідерів у групі 36 країн із доходами нижче середнього рівня (за класифікацією Світового банку). Зокрема, Україна посіла 4-е місце в групі за загальним індексом GII, 7-е місце за субіндексом витрат (83-е місце серед 142 країн), 6-е місце за субіндексом результатів (58-е місце серед 142 країн) та 31-е місце серед 142 країн за ефективністю інновацій (див. **табл.**).

Більш докладні дані, наведені у GII-2013, яскраво свідчать про «успіхи» та «прогалини» розвитку інноваційної сфери України. Так, достатньо високими є позиції України у групі показників «Людський капітал&дослідження» (44-е місце серед 142 країн), «Знання та технології, випуск» (45-е місце), які за більшістю складових пов'язані зі сферою інтелектуальної власності. Водночас проблеми інноваційного розвитку наочно демонструють низькі позиції України в групі показників «Інститути» (105-е місце), «інфраструктура» (91-е місце), «розвиненість ринку» (82-е місце), «розвиненість бізнесу» (79-е місце).

Саме на вирішення зазначених проблемних питань мають бути спрямовані реформи вітчизняної економіки задля підвищення інвестиційної привабливості та активізації інноваційних процесів.

ВИСНОВКИ

Україна гостро потребує реформ національної інноваційної сфери, імплементації положень сучасних стратегій економічного зростання та інноваційного розвитку Європейського Союзу.

При розробленні новітньої політики України мають бути враховані загальноєвропейські фактори зростання:

- 1) розумне зростання: розвиток економіки, що базується на знаннях та інноваціях;
- 2) стійке зростання: створення економіки, що базується на доцільному використанні ресурсів, екології та конкуренції;
- 3) всеосяжне зростання: сприяння підвищенню рівня зайнятості населення, досягнення соціальної й територіальної згоди.

Оновлення інноваційної стратегії й політики України, основні пріоритети й перспективи підтримки досліджень і розробок та інновацій повинні враховувати пріоритети «Об'єму 2020»:

- 1) генерування передових знань для зміцнення позицій серед провідних наукових держав світу;
- 2) досягнення індустріального лідерства та підтримка бізнесу в інноваціях;
- 3) вирішення соціальних проблем у відповідь на виклики сучасності;
- 4) дотримання всіх стадій інноваційного ланцюжка від одержання результатів досліджень до їхньої комерціалізації й виходу на ринок.

У процесах розроблення напрямів та інструментів реалізації політики структурних перетворень та підвищення глобальної конкурентоспроможності економіки України головна увага

має бути зосереджена на реформуванні інституційного забезпечення, розвитку інфраструктури, внутрішнього ринку та бізнес-середовища.

CONCLUSIONS

Ukraine urgently needs reforms in the national innovation sphere and implementation of the regulations of the modern strategies of economic growth and innovation-based development of the European Union.

In the development of Ukraine's modern policy, the following general European growth factors should be considered: 1) smart growth: an economic development based on knowledge and innovations; 2) sustainable growth: creation of an economy based on the rational use of resources, environmental protection and competition; 3) inclusive growth: promoting employment and attaining social and territorial consent.

Also, the renewed Ukraine's innovation strategies and policies should take into account the following top priorities and prospects of the support of researches and projects and innovations stated in "Horizon 2020": 1) generating advanced knowledge to consolidate Ukraine's position among the world's leading science powers; 2) attaining industrial leadership and support of business in the innovation issues; 3) solving the social problems in response to the modern challenges; 4) observing all stages of the innovative chain from obtaining the research results to their commercialization and entering the market.

In the elaboration of the guidelines and tools for the realization of the policy of restructuring and raising global competitiveness of Ukraine's economy, the main attention should be given to reforming the institutional securing, infrastructural development, domestic market and business environment.

ЛІТЕРАТУРА

1. Перспективи інноваційного розвитку України (аналітична доповідь) [Електронний ресурс] // Національний інститут стратегічних досліджень, 2002. – Режим доступу: <http://www.d.niss.gov.ua/Table/Zhalilo21/003.htm>.
2. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010–2020 роки в умовах глобалізаційних викликів / Авт.-упоряд.: Г. О. Андрощук, І. Б. Жиляев, Б. Г. Чижевський, М. М. Шевченко. – К: Парламентське вид-во, 2009. – 632 с.
3. Голт Ф. Инновационная стратегия ОЭСР. Достижение новых ценностей / Ф. Голт // Форсайт. – 2009. – № 1 (9). – С. 16–28.
4. Новые стратегические приоритеты ОЭСР в посткризисном контексте [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://oecdcentre.hse.ru/strategy>.
5. ОЭСР в поисках инновационных инструментов международного экономического регулирования. Инновационная стратегия ОЭСР – руководство для принятия решений в области инноваций / В. Н. Киселев, Т. А. Мешкова, А. П. Шадрикова, А. Ф. Яковлева // Вестник международных организаций. – 2010. – № 1 (27). – С. 11–26.
6. На пути к зеленому росту. Резюме на русском языке [Електронний ресурс] / OECD 2011. Multilingual Summaries Towards Green Growth. – Режим доступу: www.oecd.org/bookshop.
7. Europe 2020 [Electronic Resource]. – Mode of access: URL http://ec.europa.eu/europe2020/index_en.htm.
8. Арабей Е. Новая европейская стратегия «Европа 2020» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eulaw.ru/content/307>.
9. Новая рамочная программа Европейского Союза по научно-технологическому и инновационному развитию «Горизонт 2020» с 2014 г. [Електронний ресурс] / НИУ ВШЭ, Институт статистических исследований и экономики знаний, 2012. – Режим доступу: http://www.ved.gov.ru/moder_innovac/analytic/analytical_materials/obzor_gorizont_2020/.
10. Horizon 2020 – the Framework Programme for Research and Innovation, European Commission [Electronic Resource]. – Mode of access: URL http://ec.europa.eu/research/csfr/index_en.cfm.
11. Сьомік В. Ініціативи розвинених країн щодо розроблення інтегрованої стратегії як відповідь на сучасні виклики економічному зростанню / В. Сьомік / Досвід ЄС та країн СНД у трансформаційних процесах фінансового ринку: матер. Міжн. наук.-теорет. міжвід. конф. / відп. ред. О. В. Плотноков / К.: Інститут світової економіки і міжнародних відносин НАН України, 2012. – С. 82–89.
12. The Global Innovation Index 2013. Stonger Innovation Linkages for Global Growth [Electronic Resource] / INSEAD and WIPO 2013. – 417 p. – Mode of access: URL <http://www.globalinnovationindex.org>.